

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

МАСКИ КОСМЕТИЧНІ

Загальні технічні умови

ДСТУ 4766:2007

Видання офіційне

БЗ № 10–2006/621

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2009

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Продукція парфумерно-косметичної промисловості» (ТК 84)

РОЗРОБНИКИ: **І. Голубчикова; О. Гудзь; В. Кондратенко; В. Палюх; О. Роїк; В. Сікалов; О. Худайкулова; Н. Шашло**

2 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 28 квітня 2007 р. № 95

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України**

Держспоживстандарт України, 2009

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	2
4 Класифікація	2
5 Загальні технічні вимоги	2
6 Вимоги щодо безпеки	3
7 Вимоги щодо охорони довкілля	4
8 Пакування	4
9 Маркування	5
10 Правила приймання	5
11 Методи контролювання	5
12 Правила транспортування та зберігання	6
13 Гарантії виробника	6
Додаток А Бібліографія	7

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

МАСКИ КОСМЕТИЧНІ

Загальні технічні умови

МАСКИ КОСМЕТИЧЕСКИЕ

Общие технические условия

COSMETIC MASKS

General specification

Чинний від 2009–01–01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на косметичні маски для догляду за шкірою обличчя, тіла та волоссям.

1.2 Стандарт не поширюється на косметичні плівкові та парафінові маски.

1.3 Вимоги щодо безпеки косметичних масок та щодо охорони довкілля викладені у розділах 5, 6 і 7 цього стандарту.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 2472:2006 Продукція парфумерно-косметична. Терміни та визначення понять

ДСТУ 3031–95 (ГОСТ 30279–95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення *Staphylococcus aureus*

ДСТУ 3032–95 (ГОСТ 30280–95) Шампуні та піномийні засоби. Метод обліку вмісту дріжджів і виявлення *Candida albicans*

ДСТУ 3033–95 (ГОСТ 30281–95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення *Pseudomonas aeruginosa*

ДСТУ 3034–95 (ГОСТ 30282–95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення бактерій *Escherichia coli*

ДСТУ 3438–96 (ГОСТ 30468–97) Шампуні та піномийні засоби. Метод визначення загальної забрудненості мікроорганізмами

ДСТУ 4221:2003 Спирт етиловий ректифікований. Технічні умови

ГОСТ 12.1.004–91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования (ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005–88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ГОСТ 12.2.003–91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности (ССБП. Устаткування виробниче. Загальні вимоги щодо безпеки)

ГОСТ 12.3.002–75 (СТ. СЭВ 1728–79) ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности (ССБП. Процеси виробничі. Загальні вимоги щодо безпеки)

ГОСТ 12.4.013–85 ССБТ. Очки защитные. Общие технические условия (ССБП. Окуляри захисні. Загальні технічні умови)

ГОСТ 12.4.021–75 ССБТ. Системы вентиляционные. Общие требования (ССБП. Системи вентиляційні. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.4.028–76 ССБТ. Респираторы ШБ-1 «Лепесток». Технические условия (ССБП. Респираторы ШБ-1 «Лепесток». Технічні умови)

ГОСТ 12.4.131–83 Халаты женские. Технические условия (Халаты жіночі. Технічні умови)

ГОСТ 12.4.132–83 Халаты мужские. Технические условия (Халаты чоловічі. Технічні умови)

ГОСТ 2874–82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством (Вода питна. Гігієнічні вимоги і контролювання якості)

ГОСТ 5556–81 Вата медицинская гигроскопическая. Технические условия (Вата медична гігроскопічна. Технічні умови)

ГОСТ 9412–93 Марля медицинская. Общие технические условия (Марля медична. Загальні технічні умови)

ГОСТ 20010–93 Перчатки резиновые технические. Технические условия (Рукавички гумові технічні. Технічні умови)

ГОСТ 21241–89 Пинцеты медицинские. Общие технические требования и методы испытаний (Пінцети медичні. Загальні технічні вимоги і методи випробовування)

ГОСТ 24104–88 Весы лабораторные общего назначения и образцовые. Общие технические условия (Ваги лабораторні загальної призначеності та зразкові. Загальні технічні умови)

ГОСТ 25336–82 Посуда и оборудование лабораторные стеклянные. Типы, основные параметры и размеры (Посуд та устаткування лабораторні скляні. Типи, основні параметри та розміри)

ГОСТ 27429–87 Изделия парфюмерно-косметические жидкие. Упаковка, маркировка, транспортирование и хранение (Вироби парфюмерно-косметичні рідкі. Пакування, маркування, транспортування та зберігання)

ГОСТ 28303–89 Изделия косметические. Упаковка, маркировка, транспортирование и хранение (Вироби косметичні. Пакування, маркування, транспортування та зберігання)

ГОСТ 29188.0–91 Изделия парфюмерно-косметические. Правила приемки, отбор проб, методы органолептических испытаний (Вироби парфюмерно-косметичні. Правила приймання, відбирання проб, методи органолептичного випробовування)

ГОСТ 29188.2–91 Изделия косметические. Метод определения водородного показателя рН (Вироби косметичні. Методи визначання водневого показника рН)

ГОСТ 29188.3–91 Изделия косметические. Метод определения стабильности эмульсии (Вироби косметичні. Метод визначання стабільності емульсії)

ГОСТ 29188.4–91 Изделия косметические. Метод определения воды и летучих веществ или сухого вещества (Вироби косметичні. Метод визначання води і летких речовин або сухої речовини).

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни та визначення позначених ними понять згідно з ДСТУ 2472.

4 КЛАСИФІКАЦІЯ

4.1 За консистенцією косметичні маски поділяють на кремopodobні, гелеподобні, пастopodobні та сухі.

4.2 За функціональною призначеністю косметичні маски поділяють на очищувальні та живильні.

5 ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

5.1 Косметичні маски — це суміш натуральних та синтетичних складників у вигляді крему, гелю, пасти чи порошку із вмістом функціональних добавок рослинного або мінерального походження відповідно до призначеності (зволожування, підсушування, знежирювання, тонізування, вібільювання, заживлювання, пом'якшування, очищування, ліфтингу тощо).

5.2 Косметичні маски мають відповідати вимогам цього стандарту, їх треба виготовляти згідно з рецептурами та технічними вимогами на конкретні назви масок за технологічними інструкціями (регламентами), затвердженими в установленому порядку.

5.3 Косметичні маски за органолептичними та фізико-хімічними показниками мають відповідати вимогам, наведеним у таблиці 1.

Конкретні значення органолептичних та фізико-хімічних показників мають бути зазначені у технічних вимогах на маски певної назви.

Таблиця 1 — Органолептичні та фізико-хімічні показники косметичних масок

Назва показника	Характеристика і норма				Метод випробовування
	кремоподібні маски	маски на гелевій основі	пастоподібні маски	сухі маски	
Зовнішній вигляд	Однорідна кремоподібна маса без сторонніх домішок	Однорідна гелеподібна маса без сторонніх домішок	Однорідна пастоподібна маса без сторонніх домішок	Однорідна порошкоподібна маса без сторонніх домішок	ГОСТ 29188.0
Колір	Властивий кольору, встановленому у технічних вимогах на косметичну маску певної назви				ГОСТ 29188.0
Запах	Властивий запаху, встановленому у технічних вимогах на косметичну маску певної назви				ГОСТ 29188.0
Водневий показник (рН)	4,0 — 8,5				ГОСТ 29188.2
Масова частка води та летких речовин, %, не більше ніж	98,0	98,0	80,0	10,0	ГОСТ 29188.4
Термостабільність	Стабільна		—	—	ГОСТ 29188.3
Колоїдна стабільність	Стабільна		—	—	ГОСТ 29188.3
<p>Примітка 1. Дозволено специфічні вкраплення подрібненої рослинної та мінеральної сировини згідно із рецептурою виробника.</p> <p>Примітка 2. У косметичних масках із вмістом екстрактів трав, фруктових кислот і їхніх похідних норму водневого показника рН дозволено 3,0 — 9,0.</p>					

5.4 Косметичні маски за мікробіологічними показниками повинні відповідати вимогам, наведеним у таблиці 2.

Таблиця 2 — Мікробіологічні показники косметичних масок

Назва показника	Характеристика і норми	Метод випробовування
Кількість мезофільних аеробних і факультативно-анаеробних мікроорганізмів, КУО/г (см ³), не більше ніж	1000	11.9
Бактерії <i>Enterobacteriaceae</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.9
<i>Staphylococcus aureus</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.9
<i>Pseudomonas aeruginosa</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.9
Кількість дріжджів та пліснявих грибів, КУО/г (см ³), не більше ніж	100	11.9

5.5 Вимоги до сировини

5.5.1 Для виготовлення косметичних масок використовують сировину згідно з чинною нормативною документацією або закордонного виробництва, дозволена центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України для використання у виробництві косметичної продукції.

5.5.2 Кожна партія сировини, що надходить на виробництво, повинна мати супровідний документ встановленої форми, який підтверджує її якість і безпеку.

6 ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ

6.1 Косметичні маски за показниками безпечності мають відповідати вимогам ДСанПін 2.2.9.027 [1].

6.2 Перелік сировини, не дозволеної у складі косметичних масок, наведено в додатку 3 ДСанПіН 2.2.9.027 [1].

6.3 Періодичність контролювання повітря робочої зони встановлюють згідно з ГОСТ 12.1.005.

6.4 Виробничі приміщення мають бути обладнані загальнообмінною припливно-витяжною вентиляцією згідно зі СНиП 41-01 [2] і ГОСТ 12.4.021, забезпечені питною водою згідно з ГОСТ 2874 та повинні мати каналізацію. Опалювання, вентиляція та кондиціонування мають відповідати вимогам СНиП 41-01 [2].

6.5 Технологічне устаткування має відповідати вимогам ГОСТ 12.2.003.

6.6 Загальні вимоги до технологічного процесу мають відповідати вимогам ГОСТ 12.3.002.

6.7 Організаційно-технічні заходи, що гарантують пожежну безпеку, потрібно виконувати згідно з ГОСТ 12.1.004 та НАПБ А.01.001 [3].

Застосовують такі засоби пожежогасіння: вогнегасний порошок класу В, тонкорозпорошену воду, повітряно-механічну піну, зріджений діоксид вуглецю.

6.8 Виробничий персонал повинен бути забезпечений такими засобами індивідуального захисту: халатами згідно з ГОСТ 12.4.131 і ГОСТ 12.4.132; захисними окулярами згідно з ГОСТ 12.4.013; гумовими рукавичками згідно з ГОСТ 20010. Під час виконання технологічних операцій з леткою косметичною сировиною потрібно використовувати респіратор ШБ-1 «Лепесток» згідно з ГОСТ 12.4.028. Можна використовувати інші засоби індивідуального захисту згідно з чинною нормативною документацією.

7 ВИМОГИ ЩОДО ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

7.1 Контролюють викиди шкідливих речовин у атмосферу згідно з вимогами ДСП 201 [4].

7.2 Захист ґрунту від забруднення побутовими і промисловими відходами здійснюють згідно з вимогами СанПіН 42-128-4690 [5].

7.3 Утилізують промислові відходи згідно з вимогами ДСанПіН 2.2.7.029 [6].

7.4 Захист поверхневих вод від забруднення здійснюють згідно з вимогами СанПіН 4630 [7].

8 ПАКУВАННЯ

8.1 Пакування косметичних масок має відповідати вимогам ГОСТ 27429 (для масок рідкої консистенції) та ГОСТ 28303 (для масок густої консистенції) із такими доповненнями.

Порошкоподібні косметичні маски фасують у картонні, полімерні чи комбіновані коробочки, у пакети із паперу, які вкриті поліетиленовою плівкою.

Верх спожиткової тари з порошкоподібними косметичними масками має бути затягнутий целюлозною, поліетиленовою або паперовою плівкою. Дозволено використовувати замість целюлозної, поліетиленової або паперової плівки полімерну вкладку.

8.2 Форма, розміри та зовнішнє оздоблення спожиткової тари та закупорювальних засобів мають відповідати чинним нормативним документам, за якими їх виготовлено.

8.3 Спожиткову тару заповнюють косметичною маскою відповідно до маси або об'єму, встановлених у технічних вимогах на маску конкретної назви.

8.4 Допустимі від'ємні відхили від номінальної маси або об'єму становлять для маси (об'єму):
до 50 г (см³) включно — 6 %;
понад 50 г (см³) до 100 г (см³) включно — 4,5 г (см³);
понад 100 г (см³) до 200 г (см³) включно — 4,5 %;
понад 200 г (см³) до 300 г (см³) включно — 9 г (см³);
понад 300 г (см³) — 3 %.

8.5 Транспортне пакування — згідно з ГОСТ 28303.

9 МАРКУВАННЯ

9.1 Маркування спожиткової тари із косметичними масками має відповідати вимогам ГОСТ 27429 та ГОСТ 28303 із таким доповненням.

9.1.1 Мінімальний термін придатності зазначають так: «Придатний (Потрібно використати) до (місяць, рік)» або «Термін придатності (місяців, років)» із зазначенням у цьому випадку дати виготовлення або місця на пакованні, де цю дату нанесено.

9.1.2 Перелік інгредієнтів має починатися заголовком «Інгредієнти» або «Склад».

Інгредієнти, масова частка яких становить менше ніж 1 %, можна наводити у будь-якому порядку після тих інгредієнтів, масова частка яких більше ніж 1 %.

9.3 Маркують транспортну тару згідно з ГОСТ 27429 та ГОСТ 28303.

10 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

10.1 Косметичні маски приймає підприємство-виробник згідно з ГОСТ 29188.0 та вимогами цього стандарту.

10.2 Для перевіряння відповідності косметичних масок вимогам цього стандарту проводять приймально-здавальне та періодичне випробовування.

10.3 Приймально-здавальне випробовування виконують за зовнішнім виглядом пакування і маркування, органолептичними показниками: зовнішнім виглядом, кольором і запахом, фізико-хімічними показниками: водневим показником рН, колоїдною стабільністю для кремopodobних та гелеподобних масок.

10.4 Періодичне випробовування виконують за масовою часткою води та летких речовин, термостабільністю для кремopodobних та гелеподобних масок і мікробіологічними показниками не рідше ніж один раз на квартал.

11 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

11.1 Відбирають проби згідно з розділом 2 ГОСТ 29188.0. Маса усередненої сукупної проби косметичної маски для визначання органолептичних та фізико-хімічних показників має бути не менше ніж 150 г.

Відбирають проби для визначання мікробіологічних показників згідно з 11.9.2. Для визначання мікробіологічних показників маса усередненої сукупної проби має бути не менше ніж 15 г.

11.2 Визначання зовнішнього вигляду

Зовнішній вигляд визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.3 Визначання кольору

Колір визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.4 Визначання запаху

Запах визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.5 Визначання масової частки води та летких речовин

Масову частку води та летких речовин визначають згідно з ГОСТ 29188.4.

11.6 Визначання водневого показника (рН)

Водневий показник (рН) визначають згідно з ГОСТ 29188.2 у розчині із масовою часткою косметичної маски 10 %.

11.7 Визначання колоїдної стабільності

Колоїдну стабільність визначають згідно з ГОСТ 29188.3.

11.8 Визначання термостабільності

Термостабільність визначають згідно з ГОСТ 29188.3.

11.9 Визначання мікробіологічних показників

Методи полягають у висіванні розчину наважок відібраної проби косметичної маски в живильні середовища з подальшим культивуванням посівів в умовах, сприятливих для росту мікроорганізмів.

11.9.1 Апаратура, реактиви, матеріали

Ваги лабораторні згідно з ГОСТ 24104 4-го класу точності з найбільшою межею зважування 200 г і границею допустимої похибки не більше ніж 15 мг.

Машина для виготовлення ватних пробок.

Вата медична гігроскопічна згідно з ГОСТ 5556.

Марля медична згідно з ГОСТ 9412.

Пінцети медичні згідно з ГОСТ 21241.

Спиртівка СЛ-1 або СЛ-2 згідно з ГОСТ 25336.

Колби П-1(2)—50—29/32 ТХС, П-1(2)—100—29/32 ТХС, П-1(2)—250—29/32 ТХС згідно з ГОСТ 25336.

Спирт етиловий ректифікований згідно з ДСТУ 4221.

11.9.2 Відбирання проб

Відбирають проби згідно з ГОСТ 29188.0 із таким доповненням.

Проби для визначення мікробіологічних показників відбирають перед відбиранням проб для визначення органолептичних і фізико-хімічних показників із дотриманням правил асептики для того, щоб уникнути вторинного мікробного забруднення косметичних масок.

Проба, відібрана від окремої одиниці пакування, є точковою. Точкові проби з'єднують, перемішують і складають усереднену сукупну пробу, яка складається із рівних точкових проб. Таку саму кількість пакування використовують і для повторного випробовування. Якщо маса (об'єм) косметичних масок в пакуванні менше ніж 5 г (см³), вміст випробовують повністю або використовують більшу кількість пакувань.

Усереднену сукупну пробу відбирають із спожиткової тари з непошкодженим пакуванням, яке не зазнавало зовнішнього впливу. У разі пошкодженого пакування про це обов'язково зазначають у протоколі.

Перед розкриттям спожиткової тари місце з'єднання кришки (ковпачка) із тарою протирають тампоном, змоченим етиловим ректифікованим спиртом.

Проби відбирають у боксі поблизу полум'я пальника стерильним пінцетом у стерильну колбу із широким горлом місткістю від 100 см³ до 200 см³ і закупорюють ватно-марлевым тампоном. Першу порцію кількістю 10 % вмісту тари відбирають у окремий посуд і викидають.

11.9.3 Випробовування

11.9.3.1 Визначення кількості мезофільних аеробних і факультативно-анаеробних мікроорганізмів — згідно з ДСТУ 3438 (ГОСТ 30468).

11.9.3.2 Визначення бактерій *Enterobacteriaceae* — згідно з ДСТУ 3034 (ГОСТ 30282).

11.9.3.3 Визначення *Staphylococcus aureus* — згідно з ДСТУ 3031 (ГОСТ 30279).

11.9.3.4 Визначення *Pseudomonas aeruginosa* — згідно з ДСТУ 3033 (ГОСТ 30281).

11.9.3.5 Визначення кількості дріжджів і пліснявих грибів — згідно з ДСТУ 3032 (ГОСТ 30280).

11.10 Правильність пакування і маркування на відповідність вимогам цього стандарту контролюють візуально.

12 ПРАВИЛА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

Транспортування та зберігання косметичних масок має відповідати вимогам ГОСТ 27429 та ГОСТ 28303.

13 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

13.1 Виробник гарантує відповідність якості косметичних масок вимогам цього стандарту в разі дотримання споживачем наведених у розділі 12 умов транспортування та зберігання.

13.2 Термін придатності косметичних масок визначає виробник за погодженням із центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України.

ДОДАТОК А
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 ДСанПіН 2.2.9.027–99 Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 р., № 27

2 СНиП 41-01–2003 Санитарные нормы и правила. Отопление, вентиляция и кондиционирование (Санітарні норми і правила. Опалювання, вентиляція та кондиціювання), затверджені постановою Держбуду Росії від 26.06.2003 р., № 115

3 НАПБ А.01.001–04 Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України від 19.10.2004 р., № 126; зареєстровано в Мін'юсті України 4.11.2004 р. за № 1410/10009

4 ДСП 201–97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць від забруднення хімічними і біологічними речовинами, затверджені наказом МОЗ України від 09.07.1997 р., № 201

5 СанПиН 42-128-4690–88 Санитарные правила содержания территорий населенных мест (Санітарні правила утримання територій населених місць), затверджені наказом МОЗ СРСР від 05.08.1988 р., № 4690

6 ДСанПіН 2.2.7.029–99 Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 р., № 29

7 СанПиН 4630–88 Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения (Санітарні правила і норми охорони поверхневих вод від забруднення), затверджені наказом МОЗ СРСР від 04.07.1988 р., № 4630.

Код УКНД 71.100.70

Ключові слова: косметичні маски, органолептичні показники, фізико-хімічні показники, мікробіологічні показники, маркування, пакування, термін придатності.

Редактор **Ж. Волкова**
Технічний редактор **О. Касіч**
Коректор **О. Ніколаєнко**
Верстальник **Ю. Боровик**

Підписано до друку 02.02.2009. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 0,93. Зам. Ціна договірна.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр
проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)
вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115
Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 р., серія ДК, № 1647